Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (2009) 2/1

DENİZLİ DEVLET HASTANESİ TARİHÇESİ

Mustafa KARATEPE*
Ali İhsan BOZKURT**

Anahtar Kelimeler:
Devlet hastanesi
Denizli
Tarihçe

Keywords:
State hospital
Denizli
Historical

Özet

Denizlide bir hastane yaptırmak için ilk faaliyetler Müftü Ahmet Hulusi Efendi'nin önderliğinde 1913 yılında başlamıştır. Bu çalışmaların sonunda hastane 1919 yılında açılmıştır. İlk başhekimi Giritli Kerim Beydir. 50 Yataklı olarak açılan hastaneye 1924'te ve 1927'de 25'er yatak ilave edilmiştir.1933 yılında Cumhurbaşkanımız Atatürk hastaneyi ziyaret etmiştir. 1950 yılında ismi Denizli Devlet Hastanesi olan hastane il özel idare bütçesinden ayrılarak genel bütçeye bağlanmıştır.Yapılan eklemelere rağmen ihtiyaca cevap veremeyen hastane 1972 yılında 400 yataklı yeni binasına taşınmıştır.Denizli Devlet Hastanesi günümüzde 800 yatak kapasitesi ile bölgemizin önemli sağlık kuruluşlarından biridir.

Abstract

HISTORY OF DENIZLI STATE HOSPITAL

The first attempts to built a hospital in Denizli began in 1913 under the leadership of Ahmet Hulusi Efendi. The first hospital in Denizli was established in 1919.The first name of the Hospital was Millet Hospital. The head of medical staff was Dr. Giritli Kerim. There were 50 beds at the beginning, than 25 more beds had been added between the years 1924- 1927. The Hospital was visited by Atatürk, the first president of Turkish Republic, in 1933. In 1950; the name of the hospital was changed as "Denizli State Hospital". New hospital buildings which had 400 beds, were built in 1972. Today Denizli State Hospital has 800 beds and it is one of biggest hospitals in the Aegean area.

1.GİRİŞ

Tıp tarihi disiplini tıp biliminin gelişimini ve geçirdiği evreleri inceler. Sağlıklı olma ve hastalıklardan korunma insan hayatında önemli yer tutan sosyal bir olgu olduğu için tıp tarihi disiplininin konuları sosyal tarih alanını da ilgilendirir. Tıp bilimi diğer bilim alanlarında üretilen bilgileri insanları hastalıklardan korumak ve sağlıklı kılmak amacıyla kullanır. Bu nedenle tıp biliminin gelişmişlik düzeyi o toplumdaki diğer bilim alanlarındaki gelişmişlik düzeyini de bir ölçüde yansıtır. Bir toplumun tıp sağlık alanında bulunduğu seviye o toplumun medeniyet düzeyi ile ilgili görülmektedir. 1925 yılında

*Yrd.Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Denizli e-posta: mkaratepe@pau.edu.tr

**Prof. Dr. Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Denizli e-posta: abozkurt@pau.edu.tr

basılan Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi adlı eserinin önsözünde "Türkler barbardır, Türkler ilim ve fennin düşmanıdırlar binaenaleyh yok edilmeleri lazımdır diye pek müzevirce ortaya atılan suçlamalara bu eser bilmem bir cevap olabildi mi ?" diye soran Dr. Osman Şevki Bey eserini milletimizin bir medeniyet belgesi olarak sunmaktadır (Uludağ 1991:16).

Sağlık kuruluşlarının özellikle hastanelerin kurulması ve işletilmesi önemli bir ekonomik güç ve iyi eğitilmiş hekim ve sağlık personelini gerektirir. Bu nedenle bir bölgedeki hastanelerin gelişimi o bölgenin sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmesinden etkilenir.Aynı zamanda o bölgenin gelişmişlik düzeyi hakkında da bir fikir verir. Bu nedenle Denizli Devlet Hastanesinin gelişimi ilimizin sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmesinin bir göstergesi olarak da değerlendirilebilir.

2. MATERYAL VE METOD

Denizli hakkında yazılmış eserler Pamukkale Üniversitesi kitaplığı, İl Halk Kütüphanesi ve Ankara Milli Kütüphanede araştırıldı. Bu eserlerdeki sağlıkla ilgili bölümler incelendi. Denizli il yıllıkları tarandı.Denizli Devlet Hastanesi ve Denizli İl Sağlık Müdürlüğü arşivlerinde araştırma yapıldı. Konu hakkında toplanan bilgiler değerlendirildi. Denizli hakkındaki araştırmaları ile tanınan gazeteci Şükrü Tekin Kaptan'ın. Denizli Devlet Hastanesi hakkındaki bilgilerine başvuruldu. Şükrü Tekin Kaptan tarafından hazırlanmış ancak henüz basılmamış olan Denizli Günlüğü Tarihi Kronoloji adlı eserindeki veriler ile daha önce toplanmış olan bilgiler karşılaştırıldı. Elde edilen veriler kronolojik bir sıra ile yazıldı.

3. BULGULAR

3.1.Hastanenin Kuruluşu

Denizli'ye bir hastane yapılması için ilk çalışmalar 1913 yılında başlamıştır. Milli Mücadelenin Denizli'deki önderlerinden olan Denizli Müftüsü Ahmet Hulusi Efendi bu hayırlı işe de ön ayak olmuştur. Müftü Ahmet Hulusi Efendi Denizlili hayırseverlerce kurulan hastane yaptırma heyetinin başına getirilmiştir. Bu heyetin isimleri belirlenebilen üyeleri arasında Belediye Başkanı Miralay Hacı Tevfik Bey ve Nakıp Ziya bulunmaktadır. O yılın kurban derileri hastane yaptırma heyeti tarafından toplanarak satılmış, elde edilen 30 liraya hayırseverlerin bağışları da katılarak çalışmalar başlamıştır (Toker 1967-1968:161). Hastane Yaptırma Heyetinin kuruluş tarihi, gazeteci Şükrü Tekin Kaptan tarafından 7 Mart 1913 olarak verilmektedir.

Hastanenin yeri olarak halen 1 No lu sağlık ocağının faaliyette bulunduğu Saraylar mahallesindeki saraylar tepesi olarak bilinen yer seçilmiştir. Bu yerde eskiden İnanç Oğulları Beyliğinin saraylarının bulunduğu ve mahalle adının oradan geldiği belirtilmektedir. Hastanenin yeri 1913 yılında istimlak edilmiş, inşasına ancak 1916 yılında başlanabilmiştir. Hastane inşası için Denizli sancağının bağlı bulunduğu İzmir İl Özel İdaresinden 800 lira yardım alınmıştır. Hastanenin inşasında belediye komiseri Göbekçi Mustafa, Gıyasi Hoca, Kaşıkçı ve Tataroğlu Mustafa, Cillov oğlu Ali ve Hacı Mehmet Bey emeği

geçenlerdendir (Toker 1967-1968:161). O günlerde Denizli Sancağına Mutasarrıf olarak atanan Tevfik Bey'in, Kalem Reisi Bedri Bey'in ve şehir zenginlerinin de önemli katkıları olmuştur. Hastane inşasında mahkumlar da çalıştırılmıştır (Toker 1967-1968:162).

Hastanenin ilk hizmete giriş tarihi ve ilk başhekiminin kimliği hakkında kaynaklarda farklılıklar bulunmaktadır. Şükrü Tekin Kaptan hastanenin Denizli Millet Hastanesi adıyla 50 yataklı olarak 27 Temmuz 1919 tarihinde hizmete girdiği söylemektedir. Yine Şükrü Tekin Kaptan'ın Denizli Günlüğü Tarihi Kronoloji adlı basılmamış eserinde 23 Eylül 1919 tarihinde eski Millet Hastanesinin Guraba Hastanesi adıyla hizmete açıldığına dair bilgi bulunmaktadır. Tahran Toker'e göre hastane ilk olarak Menzil Hastanesi adıyla 1919 yılında faaliyete geçmiştir, ve ilk başhekimi Giritli Kerim Beydir (Toker 1967-1968:162) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan bir tezde ise hastanenin 1916 yılında iki katlı olarak Menzil Hastanesi adıyla hizmete başladığı 1919 yılında da tam olarak hizmete girdiği ve ilk başhekiminin Giritli Kerim Bey olduğu belirtilmektedir (Kodal 1996:110). Toker'e göre ilk başhekim Giritli Kerim Bey ilk doktoru da Mahzar Müfit (German) dır. Mahzar Müfit Bey'in milletvekili olarak ayrılmasından sonra. yerine hükümet tabibi Dr. Kazım Samanlı ile belediye doktoru Haydar Bey atanmıştır. Aynı tarihlerde askeri tabiplikten emekli olan Mustafa Kerim Bey de hastanede göreve başlamıştır. Denizli Devlet Hastanesinin web sayfasında ilk başhekim olarak Mahzar Müfit (German) Bey gösterilmektedir.Yine aynı web sayfasında hastanenin 1916 yılında hizmete açılarak 1919 yılında Memleket hastanesi adını alığı belirtilmektedir.

Kaynakları değerlendirdiğimizde Denizli Devlet Hastanesinin resmi olarak 1919 yılında faaliyetine başladığını ancak bundan önce de binanın bitirilmiş bazı bölümlerinde hasta bakıldığını kabul etmemiz daha doğru olacaktır. Kaynaklara göre ilk başhekimin kimliği tartışmalıdır. Ancak Tahran Toker o dönemde Denizli'de Milli Hastane adıyla hizmet veren iki hastane bulunduğunu bildirmektedir. Hastanelerden birisi İstiklal caddesindeki ilkokul binasında diğeri Çaybaşı Camisinin karşındaki bir binada bulunmaktadır ve Dr Mahzar Müfit Bey ile eczacı Hacı Bey bu hastanelerde çalışmaktadır. Kızılay bu hastanelerde görev yapmak üzere aralarında Dr. Kemal Şakir (Saraçoğlu) Bey'in de bulunduğu bir heyet göndermiştir (Toker 1967-1968:131). Kodal'a göre 1916 yılında faaliyette olan bir sağlık kurumu bulunmaktadır. Bu verileri değerlendirdiğimizde savaş yılları içinde hastanenin bitmiş bölümlerinin yaralılara bakmak için kullanılmış olduğunu düşünebiliriz. Toker'in eserinde iki ayrı kişi olarak bildirilen Giritli Kerim Bey ve Mustafa Kerim Beyler'in aynı kişi olması olasılığı da akla gelmektedir. Devlet hastanesinde bulunan verilerde Giritli Kerim Bey adına rastlanmamaktadır. Buna göre Dr. Mahzar Müfit Bey ile Dr. Mustafa Kerim Beyler Hastanenin resmi açılışından önce yaralıların bakımında birlikte çalışmış olmalıdır. Hastanenin açılışında Dr. Mahzar Müfit Bey ve onun milletvekili olarak ayrılmasından sonra da Dr. Mustafa Kerim Bey'in başhekimlik yapmış olması muhtemeldir.

3.1.1.Denizli Millet Hastanesi Dönemi

Denizli halkının hastaneye yardımları kuruluşundan sonra da devam etmiştir.Hastanenin suyu 1923 yılında 1100 metre uzaktaki Karapınar'dan hayırsever Mustafa Tataroğlu tarafından getirilmiştir. Aynı yıl Hacı Kaşıkçı hastanenin sıva boya işlerini yaptırmıştır (Toker 1967-1968:162).

Açıldığı yıl hastanede 80 ayaktan 2 yatarak hasta bakıldığı kayıtlıdır. 1920 yılında 232 ayaktan 6 yatan hasta bakılmıştır (Denizli Valiliği 1938:47) Bu rakamların düşük olmasının bir nedeni düzenli kayıt tutulmaması olabileceği gibi hekimin askeri amaçla açılan hastanelerde de hizmet vermesi de olabilir. 1923 yılında hastanede ayaktan 2540 hasta bakılmış, 548 hasta ise yatırılarak tedavi edilmiştir (Denizli Valiliği 1938:47).

Şükrü Tekin Kaptan 24 Ağustos 1924 tarihinde hastanenin yatak sayısı 50'den 75'e çıkarıldığını söylemektedir. Honazlı Sipahizade Hoca Ali Efendi merdivenleri ve ameliyathane tabanını mermerle döşetmiş, Hacı Mehmet Efendi'nin de katkılarıyla hastane ameliyat yapılabilir hale gelmiştir (Toker 1967-1968.162-163). 1925 yılında Operatör Doktor Hamdi Berkman hastanede çalışmaya başlamıştır. Aynı yıl hastane yakınındaki iki bina istimlak edilerek hastaneye dahil edilmiştir (Toker 1967-1968:163). Kaptan'a göre bir takım tadilat ve ilaveler yapılan hastane 2 Aralık 1927 tarihinden itibaren hizmete 100 yataklı olarak devam etmiştir. Bu durumda hizmete açılışından sekiz yıl sonra kapasitesi iki katına çıkarılmış olmaktadır. Aynı yıl hastaneye bir sıhhi imdat otomobili alınmış, iç hastalıkları mütehassıslığına Dr. Feyzi Bey atanmıştır. İl özel idare bütçesinden hastanenin tefrişi için 1500, röntgen cihazı alınması için 7000 lira ayrılmıştır.1928 yılında doktor kadrosuna bir röntgen mütehassısı eklenen hastaneye kalorifer döşetilmiş, etüv cihazları alınmıştır (Toker 1967-1968:163). Dr. Kemal Şakir Saracoğlu'nun 1927 yılında basılan eserinde hastaneden şöyle bahsedilmektedir;

"Merkez vilayette bir hastane vardır. Elli yataklı temiz, muntazam bir hastanedir. Şehrin havadar bir mahallinde etrafı açıktır.Aynı zamanda şehre ve çarşıya yakındır.... Merkez vilayetteki hastanenin bir ser tabibi, bir operatör, birde nisaiye mütehassısı vardır. Bakteriyoloji, göz, röntgen şubelerine eşedde ihtiyaç vardır. Hastaneye bu ihtiyaç için yeniden pavyonlar ilavesi ve tahsisatın izali lazımdır." (Kemal Şakir 1927:75)

1927 yılı basımı olan bu eserde hastanenin yatak sayısı 50 olarak verilmektedir.Yukarıda bahsettiğimiz kaynaklara göre 1924 ve 1927 yıllarında hastaneye iki kez 25'er yatak ilave edilerek kapasitenin 100 yatağa çıkarılmıştır. Bu durumda Dr. Kemal Şakir Beyin eserini daha önceden hazırladığını ve düzeltme yapmadan basıma verdiğini düşünmek daha doğru olacaktır.

Dr. Kemal Şakir Bey o dönemde sık görülen hastalıklardan da bahsetmektedir. Buna göre Denizli'de verem ve sıtma yaygındır. Şamlı'da, Salihağa çiftliğinde, Çivril'de halk şiş karınlı ve sarı benizlidir. Dalakları kasıklarına inmiş çocuklar pek çoktur. Kendisinin yaptığı istatistiklere göre vilayet merkezinde bulaşıcı hastalığı bulunanların %17,5'i veremlidir. O zaman Sarayköy'e bağlı nahiye merkezi olan Kadıköy'de (şimdiki Babadağ ilçe

merkezi) verem oldukça yaygındır. Kemal Şakir Bey Denizli halkının içinde bulunduğu koşullardan da kısaca bahsetmektedir.

"Denizli'de halk çok fakirdir. Kadın amelenin günlüğü 50-30 kuruştur... Hayat çok pahalıdır.Ekmek 25 kuruş, et 70 kuruş, sade yağı 2 lira, halkın kısmı azamı kuru ekmeğe biraz çiğ patlıcan, domates, kışın tarhana çorbası, bulgur pilavı ilavesiyle karnını doyuruyor. Veremin bu şartlar altında tevsii pek kolaydır."

Halkın içinde bulunduğu durumla birlikte henüz veremin etkili ilaç tedavisinin başlamamış olduğu düşünülürse hekimlerin işinin zorluğu daha iyi anlaşılır.

1930 yılında hastanenin doktor kadrosu üçten beşe çıkarılmıştır. Dr. Kemal Şakir Saracoğlu'nun gayretleriyle hastaneye intaniye servisi kazandırılmıştır. Aynı yıl dahiliye ek pavyonunun temeli atılmıştır.

Denizli Millet Hastanesi 4 Şubat 1933 Çarşamba günü Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından ziyaret edilmiştir. Hastaneyi beğenen Atatürk hastanenin o tarihteki başhekimi Dr. Hamdi Berkman'a teşekkür etmiştir.

1937 yılında bir poliklinik binası yapmak için çalışmalar başlatılmıştır. Aynı yıl aylık Halkevi dergisi İnanç'ta yayınlanan yazısında Başhekim Dr. Osman Nuri Artam Şöyle demektedir; "Bir imdat otomobili 300.000 nüfuslu vilayetin her başı ağrıyan hastasını nakle imkan bulamayacağı cihetle ancak en ağır yaralısını, en ağır hastasını, en zor doğumunu nakletmek için vilayetçe tahsis edilmiştir." (Artam 1937:9)

Buna göre 1927 yılında alınan sıhhi imdat otomobilinin on yıl sonra da kullanımda olduğu ve ikinci bir araç alınmadığı düşünülebilir. 23 Ağustos 1937 tarihinde Denizli Millet Hastanesinin yatak sayısı 106 ya çıkarılmıştır. Doktor kadrosu da bir artarak altı olmuştur. (Toker 1967-1968:163) Tahran Toker 1938 yılında dahiliye pavyonunun işe yarar hale getirildiğini bildirmektedir. Ancak Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 1938 yılında yayınlanan Onbeşinci Yıl kitabının Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti bölümünde Denizli Memleket Hastanesinin 25 yataklı emrazı dahiliye pavyonu, inşaatı bitirilmek üzere olanlar listesinde yer almaktadır. (Cumhuriyetin İlk 15 Yılında Sağlık Hizmetleri 1998:354) Dahiliye pavyonu aynı yıl içinde hizmete girdiyse yatak sayısında artış olması beklenir. Kaynaklarda bir kapasite artışı belirtilmediğine göre Bazı eski binalar boşaltılarak bu yeni pavyona taşınılmış olmalıdır.

Denizli Millet Hastanesine bir doğum ve kadın hastalıkaları servisi kazandırılmasında zamanın başhekimi nisaiye uzmanı Dr. Burhanettin Usman'ın büyük emeği bulunmaktadır. 1946 yılında temeli atılan 25 yataklı servis Denizlili hayırseverlerin, il özel idaresinin ve Dr Sait Bey'in para yardımlarıyla tamamlanarak 1948 yılı Eylül ayında hizmete açılmıştır. (Toker 1967-1968:164) Bu servisle hastanenin yatak sayısı 130'a yükseltilmiştir. Şükrü Tekin Kaptan'ın eserinde hastanenin 29 Nisan 1949 tarihinde 130 yataklı olduğu bilgisi verilmektedir. Doğum servisinin faaliyete girmesinden sonra resmi yazışmaların neticelenerek hastanenin resmen 130 yataklı yapılması zaman almış olmalıdır.

3.1.1.1.Denizli Devlet Hastanesi Dönemi

1950 yılında hastanenin kadrosunda dahiliye, cerrahi, nisaiye, bakteriyoloji, göz hastalıkları, kulak burun boğaz hastalıkları, çocuk hastalıkları ve radyoloji uzmanları bulunmaktadır. (Toker 1967-1968:164) Hastanenin Millet Hastanesi adı altında olması bütçesinin il özel idaresince karşılanması anlamına gelmektedir. Devlet Hastanelerinin bütçesi Sağlık Bakanlığından karşılanmaktadır. Artan hasta sayısı ve genişleyen kadro nedeniyle il özel idaresi tarafından ayrılan ödenekler yeterli gelmemeye başlamıştır. Bu nedenle Denizli Millet Hastanesi'nin adı 11 Nisan 1950 tarihinde Denizli Devlet Hastanesine çevrilerek masrafları genel bütçeden karşılanmaya başlanmıştır. (Toker 1967-1968:164)

1957 yılında Denizli Devlet Hastanesinin kadrolarına yukarıdakilere ek olarak bir dahiliye, bir bevliye, bir asabiye mütehassısı daha katılmıştır. (B.Modern Türkiye Ansiklopedisi 1957:29)Uşak, Afyon, Burdur ve Muğla illerinin bazı ilçelerinin hastalarının da tedavi edildiği hastane bölge hastanesi konumuna gelmiştir. Resmi yatak sayısı 140 olmakla beraber 160-180 fiili kapasite mevcuttur. Bir yılda 36.955 poliklinik yapılmış, 5.490 hasta yatarak tedavi görmüştür. Beş ayrı binada faaliyette olan hastane ihtiyacı karşılamadığından yeni bir hastane binasının temelinin atılmasına karar verilmiştir. Denizli Devlet Hastanesinde verilen sağlık hizmetlerinin yanında açılan tekamül kurslarında gönüllü hemşire, hemşire yardımcısı ve köy ebeleri de eğitilmektedir. (B.Modern Türkiye Ansiklopedisi 1957:30)

1963 yılına gelindiğinde Denizli Devlet Hastanesinin kapasitesi 250 yatağa ulaşmıştır. Hastanede 20'şer yataklı üç ayrı dahiliye, 29'ar yataklı iki hariciye, 12 yataklı göz hastalıkları, 40 yataklı doğum, 18 yataklı çocuk hastalıkları, 14 yataklı intaniye, 12 yataklı bevliye, 10 yataklı cildiye, 14 yataklı asabiye servisleri ile röntgen ve bakteriyoloji laboratuarları bulunmaktadır. Hastane kadrosu 14'ü uzman 15 hekim ile 3 hemşire, 14 hemşire yardımcısı, 9 memur, 1 muhasip ve bir veznedardan oluşmaktadır. 1963 yılı içinde hastanede 44.742 hastaya ayaktan, 9.360 hastaya yatırılarak tedavi verilmiştir. Aynı yıl 2.682 ameliyat yapılmıştır. (Toker 1967-1968:164,165) 1967 yılında 250 yatak kapasiteli hastanede 15 uzman tabip ve 1 diş tabibi görev yapmaktadır. (Denizli Valiliği 1967:168) Aynı yıl 61.425 hasta ayaktan 10.482 hasta yatırılarak tedavi edilmiştir. (Denizli Valiliği 1967:173)

Denizli Devlet Hastanesi 1972 yılının Ağustos ayından itibaren 400 yataklı yeni binasında hizmet vermeye başlamıştır. Temeli 1957 yılında atılan binanın inşaatına bir süre ara verilmiş, 1968 yılında tekrar başlayan çalışmalar dört yıl sonra bitirilerek hastane modern bir hizmet binasına kavuşturulmuştur. 1973 yılında kadrosunda 19 uzman hekim ve 1 diş hekimi bulunan hastanede 10.609 hasta yatırılmış, 76629 poliklinik yapılmıştır. (Denizli Valiliği 1973:143-144) Hastanenin acil servisi 1 Ağustos 1976'da yeniden düzenlenmiştir.

Günümüzde Denizli Devlet Hastanesi 800 yatağa ulaşmış olan kapasitesiyle, gelişen tıbbi teknoloji doğrultusunda yapılan yenilemelerle hizmete devam etmektedir. 28 Eylül 2003 tarihinde 2,2 trilyon lira harcanarak yaptırılan yeni ameliyathane ve cerrahi yoğun bakım ünitesi hizmete açılmıştır. 25 Temmuz

2004'te hastanenin ek hizmet binalarının temeli atılmıştır. Yedi yıl önce çürük raporu verilen hastane binasının Aralık 2004'te başlayan depreme dayanıklılık tadilatı bir yıl sonra tamamlanmıştır. 1.650 YTL harcanan tadilat Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi tarafından denetlenmiştir.

2005 yılında hastanede 1.325.981 hasta ayaktan, 43.880 hasta yatırılarak tedavi edilmiştir. Aynı yıl hastanede 26.752 ameliyat yapılmıştır. Hastanede halen 172 uzman, 42 pratisyen hekim ve 19 diş tabibi görev yapmaktadır.

Denizli Devlet Hastanesi kuruluşundan günümüze kadar aşağıda isimleri verilen başhekimler tarafından yönetilmiştir.

Mahzar German(1919-20), Mustafa Kerim Bey(1922-26), Hamdi Berkman(1926-35), Akif Atlamaz(1935-36), Osman Nuri Artam(1936-38), Muhittin Süğur(1938-41), Sait Keskin(1914-44), Kudret Öğe(1944-46), Burhanettin Umsan(1946-50), Fehmi Sarılar(1950-54), Cavit Güvencel(1954-56), Selahattin Akyurtlu(1956-61), Selahaddin Yılmazsoy(1961-66),Rahmi Bamyacı(1966-71), A.Samim Gök(1971-79 ve1981-89), İsmail Çağlayan(1980), Ethem Sebzeci(1989-92), Ahmet Çetin Müftüler(1992-96), Necdet Durmuş(1996-99), Remzi Başar(1999-2001), Ahmet Bacanlı(2001-03), Mithat Ekici(2003-2007),Ramazan Canural(2007-halen)

4.SONUÇ

1913 yılında Müftü Ahmet Hulusi Efendi ve arkadaşlarının girişimleriyle ilimize kazandırılan hastane, aradan geçen 93 yılda isimlerini sayamayacağımız pek çok hayırseverin, yüzlerce hekim ve sağlık çalışanının gayretleri sonucu günümüzdeki konumunu kazanmıştır. Denizli Devlet Hastanesi sadece sağlık hizmeti veren bir sağlık kurumu olmaktan öte artık tarihi bir nitelik kazanmış olan kuruluşumuzdur. Makalenin girişinde de belirtildiği gibi sağlık kurumları aynı zamanda gelişmişlik sembolü olarak görüldüğünden Denizli Devlet Hastanesinin tarihinin iyi bilinmesi ülkemizin ve ilimizin gelişiminin daha iyi anlaşılması açısından büyük katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Uludağ O. Ş. (1991). Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi, (Çev. İ. Uzel), Kültür Bakanlığı Yayınları/1296, Kaynak Eserler Dizisi 53, Ankara.

Toker T. (1967-1968). Denizli Tarihi, Yenigün, Denizli

Kodal T. (1996). Atatürk Döneminde Denizli (1923-1938). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi

Denizli Devlet Hastanesi. (2007). Hastanemizin Tarihçesi 30 Aralık 2007 http://www.denizlidh.gov.tr/sdetay.aspx?stID=36

Denizli Valiliği. (1938). Cumhuriyetin 15. Yıldönümünde Denizli.

Doktor Kemal Şakir. (1927) Tarihi, Coğrafi, İçtimai, Sıhhi, İktisadi Nokta-i Nazardan Denizli. Hüsn-i Tabiat İstanbul.

Artam O N.(1937). İnanç Aylık Halkevi Dergisi. 9 pp:5

(1998).Cumhuriyetin İlk 15 Yılında Sağlık Hizmetleri, İ.Ü.Cerrahpaşa Tıp Fakültesi. Özel Seri:1. İstanbul.

(1957). B.Moden Türkiye Ansiklopedisi.

Denizli Valiliği. (1967) Denizli İl Yıllığı.

Denizli Valiliği. (1973) Denizli İl Yıllığı